

Suomen raittiusliike on hyvin kansallisesti muotoutunut, uniikki. Vastavaa pirstoutuneisuutta yhteiskunnallisten näkemysten, uskonnollisten kantojen ja ammattialojen mukaan ei muualla ole.

Se on johtanut meidät jonkinlaiseen eristyksen kansainvälisestä kehityksestä ja keskustelusta. Muualla maailmassa raittiusliike toimii aktiivisesti kansainvälisessä solidaarisuustyössä.

Kehitysyhteistyön aktivisti Risto Isomäki perää kirjoituksessaan raittiusliikkeeltä kansainvälisempää näkökulmaa. Kirjoitus on täyttä asiaa. Isomäen esittämät toiminnot, esim. Kansainvälisten kuluttajajärjestöjen liiton tupakanvastaisen AGHAST-kampanjan tukemiseksi, antaisivat enemmän kuin runsaasti toimintaa tarrattomalle vuodelle.

80-luvulle tultaessa raittiusliike on toki aloittanut solidaarisuustoiminnan. Pulmia on lähinnä kaksi: toisaalta se on rajoittunut joihinkin järjestöihin, toisaalta se on osin sisällöltään enemmän ylätasoa kuin kansalaisten aktiivisuuteen perustuvaa.

Suomalaisen raittiusliikkeen olisi ensinnäkin tehtävä entistä enemmän arvioita muiden maiden kokemuksista ja toiseksi aktivoiduttava kansainvälisessä solidaarisuustoiminnassa. Toiminta olisi myös kohdistettava paremmin, raittiusliikkeen työn kannalta keskeisiin hankkeisiin.

Vastauksia?

Kysymyksiä, kysymyksiä. Kuka tietää vastaukset, en minä ainakaan. Hädin tuskin osaan muotoilla oikeasuuntaisiksi olettamiani kysymyksiä.

Kaikki kirjoittamani tuntuu kuitenkin kääpertyvän yhden avainkysymyksen ympärille: mistä suunnasta hakea raittiusliikkeen kasvu ja uudet yhteydet?

En usko henkisen kasvun ja uusien ihmisten löytyvän vääntämällä raittiusliike selvästi valtiollistetun terveystuotuksen raittius- ja alkoholi-asiain jaostoksi. Ihminen kaipaa ihmistä, ei rätinkiä kaloritarpeestaan.

Ristiriitoja eli järjestöjen toisistaan poikkeavia näkökulmia ei myöskään pidä pelätä. Monet järjestömme voisivat nykyistä selvemmin erikoistua kukin omaan suuntaansa, unohta-

matta kuitenkin yhteistyötä muiden kanssa.

Toivottavasti kukaan ei silti unohtaisi oleellista: Raittiusliikkeen kasvu on mitattavissa vain ihmisten henkisenä kasvuna, valmiutena olla alistumatta, ei ihmisten intona kiinnittää kaikki huomionsa nauttimiensa hivenaineiden määrään ja hölkäkilometriensä kokonaispituuteen kuukaudessa.

Heikki Jokinen

Kama on elämäntapa

Burroughs, William S.: Nisti. Esipuhe Allen Ginsberg. Suomentanut Markku Salo. Helsinki: Kustannus Oy Odessa, 1987

”Olen oppinut kaman yhtälön. Kama ei ole, kuten alkoholi tai ruoho, keino nauttia elämästä enemmän. Kama ei ole hyvää fiilistä. Se on elämäntapa.” (William Burroughs Nistin alkusanoissa)

Alkuperäisteoksen Junkie Burroughs julkaisi vuonna 1953 salanimellä William Lee.

Burroughs tunnetaan parhaiten Alastoman lounaan, surrealistisia visioita tulvivan kirjan, ansiosta. Huumeiden käyttöä ja riippuvuutta kuvaava teos on saavuttanut kulttikirjan aseman ja sitä pidetään tekijänsä pääteoksena.

Lisäksi Burroughsilta on ilmestynyt suomeksi myöhäisempää tuotantoa oleva Hurjat pojat.

Nistin esipuheessa Burroughsin kanssa samoja polkuja kulkenut Allen Ginsberg, toinen 60-luvulla jippien ja hippien suosioon noussut underground-kirjailija, kuvaa Nistin syntyä ja matkaa julkaistuksi teokseksi — tosin salanimellä, sensuroituna ja samoissa kansissa huume poliisin kirjoittaman varoittavan kirjan kanssa.

Kirjan alkusanoissa Burroughs varustaa lukijan tiivistetyllä omaelä-

mäkerrallaan — jo tämä johdattaa tekstin hyvin pitkälle dokumentaariin tyylisiin. Burroughs on sanonut Nistissä ”kirjaavansa mahdollisimman tarkasti ja mutkattomasti kokemuksensa narkomaanina”. Hän kertoo arkiseen tyyliin, liikoja dramatisoimatta kamasta — heroïnista, morfiinista, oopiumista, kokaiïnista, bentsedriinistä, kodeiinista ja kannabiksesta. Burroughs käy yksityiskohdaisesti läpi ajautumisensa kaman piiriin: ensimmäiset kokeilut, uskon riippuvuuden mahdottomuuteen ja vähittäisen koukkuun jäämisen. Hän kertoo, kuinka kama hankitaan, kuinka sitä myydään ja mistä siihen saadaan rahat. Hän kuvaa lainsäädännön ja lainkäytön sekä vieroitushoidon. Hän kuvaa nistin elämäntavan sekä suhteet toisiin narkkareihin, diilereihin, lääkäreihin ja poliisiin.

Teksti on kauttaaltaan paljasta. Liikoja tunteilematta, ilman itsesääliä tai sensaation tavoittelua Burroughs tuo silmien eteen nistin todellisuuden.

Kirjallisuudessa ainoa vertauskohdaksi Nistille on Hubert Selby Jr:n Unelmien sielunmessu, jossa on samaa perinpohjaista ja tinkimätöntä naturalismia. Burroughsiin verrattuna eurooppalaiset Nerval ja Cocteau ovat romanttisia haihattelijoita.

Nistissä on kaman farmakologia, psykologia, sosiologia, juridiikka ja ekonomia. Teos välttää tunnustuskirjojen itsekeskeisyyden, kerskailun ja itkeskelevän tunteisiin vetoamisen. Siinä on vähemmän syyttelevää, puolustelevaa tai kauhistelevaa painolastia kuin objektiivisina pidetyissä ns. tieteellisissä tutkimuksissa.

Burroughsin Nistiä voi hyvällä syyllä suositella kaikkien niiden ammattiryhmien luettavaksi, jotka joutuvat tekemisiin huumeiden ja niiden käyttäjien kanssa. Nistin tulisi kuulua niin poliisien, sosiaalityöntekijöiden kuin lääkäreidenkin koulutusohjelmaan.

Nisti on Perikato-sarjan parasta antia. Tekstiä tukee Markku Salo oikuttelematon suomennos. Kirjan kansi on yksinkertainen ja tehokas.

Ainoa huomauttamisen aihe on layoutissa. Sisämarginaleilla on etenkin nidottuun kirjaan aivan liian kapea. Se hankaloittaa lukemista ja lyhentää kirjan ikää.

Anssi Auvinen